

Italian sota

Italian sotaan yhtymisen syistä. — Italia kolmiliitossa

Lähes kymmenkuukautisten sodan hirmujen, sen kauhistuttavien kokemusten jälkeen, liittyi vielä Italiakin tähän verileikkiin. Kapitalistiluokka on kauttaaltaan sodan raivohulluuden valtaamana, sen ikuinen voittohimo tekee sen sokeaksi. Italia saattoi pysyä kymmenisen kuukautta crossa värinäisestä verileikistä, josta suurin ansio lankeaa Italian tarmokkaalle, luokkatietoiselle sosialistiselle ainekselle, ja maa näki kaiken sodan tuottaman kauhun melkein silmäinsä edessä, mutta sittenkin...

Ja miksi? Siksi, että saalistajat pääsisivät saalinjaolle.

Italia kun sijaitsee sotivien maiden naapuruudessa, tunki maan kapitalistiluokka, että sodan takia Italia, vaikkei suoranaisesti otakaan siihen osaa, kuitenkin kärsii sen kaikista varjopuolista ja sodan päätyttyä sillä ei kuitenkaan ole toivoa saada minkäänlaista ryöstösaalista.

Kouraantuntuvammin osoittautuu sodan tuhoisa vahinko Italialle sen teollisuudessa. Jo nykyisen sodan puhjetessa tuntui Italiassa pulakauden maininkeja. Mitä pitemmälle sotaa jatkui, sen suurempaan lamaannustilaan maan teollisuus ja yleinen liike-elämä joutui. Italia on näet kauttaaltaan riippuvainen muiden maiden raaka-aineista. Italian hallituksen viimeisen tilaston (v. 1912) mukaan, käsitti Italian koko tuonnista 55,7 prosenttia raaka-aineita, teollisuustuotteita tuotiin ainoastaan 23,2 prosenttia ja elintarpeita 21,1 prosenttia. Raaka-aineista on tärkein hiili, jota

tuotiin v. 1812 10,057,228 tonnia, 362 miljoonan liren arvosta. Ja kun hiiltä tuotiin suurin osa Englannista, nim. 8,6 miljoonaa tonnia ja Saksasta 0,9 miljoonaa tonnia, niin käsittää minkälaiseen hiilipuulaan maa jäi kun nämä maat joutuivat sotaan ja tarvitsivat itse hiilensä. Italialla ei ole itsellään ollekaan hiilialueita, jonka takia teollisuus joutui lamaannustilaan, paitsi sitä erää mitä voitiin veden synnyttämällä sähköllä saada käyntiin. Toinen kouraantuntuva esimerkki on raudan tuonnissa. Siinäkin on Italia riippuvainen muista maista. Valu-, y. m. rautaa tuotiin v. 1912 Italiaan 58 miljoonan liren arvosta. Suurin osa Ranskasta ja Englannista. Samoin puuvillaa ja villaa tuotiin maahan suuret määrät.

On tämänvuoksi selvää, että kun sota lopetti raaka-aineiden tuonnin, niin pysähtyi maan teollisuus suurimmaksi osaksi. Tämä tietenkin syöksi maan työväestön ensihätänsä mitä suurimpaan kurjuuteen. Mutta koskipa se samalla kapitalistiluokan voitonsaantiin — riistämismahdollisuudet supistuivat. Ja silloin täytyi ryhtyä toimenpiteisiin voiton uudelleen riistämiseksi.

Ja ainoa tie siihen tarjoutui kapitalistiluokalle sodan kautta. Ainakaan huonommaksi asiat eivät voi käydä, ajatteli maan hallitseva luokka. Päinvastoin oli mahdollisuuksia, liittymällä liittoutuneisiin, saada maahan vaikkapa raaka-aineitakin, puhumattakaan sodan jälkeisestä saaliinjaosta. Se taas ei heitä liikuta, menehtyköön sodan

kautta kuinka monta tuhatta työläistä tahana sodan jalkoihin. Juoskoon veri virtaamaan — kyllähän työläisiä aina on sortuneiden tilalle.

Koko sodan ajan harjoitettiin sitten asukkaiden keskuudessa järjestelmällistä sotakihoitustyötä. "Uusi, suuri ja kansallinen Italia" — kas siinä kaunis päämäärä. Italian "kansalliskunniakin" jo vaati sitä sotaan. Ja tämä salaperäinen, olematon "italian kansalliskunnia" syöpyi nälkäisiin kansajoukkoihin, lukuumattamatta sosialistista, luokkatietoista osaa.

Maaperä oli muokattua.

Alkoivat vaatimusten tekeninen Itävallalle, jotka sitten lopulta johtivat sodanjulistukseen.

*

Italia tosin kuului kolmiliittoon — Italia, Itävalta ja Saksa. Mutta tämä liitto oli jo käynyt luonnottomaksi, jonka takia ei yhtään ihmety, vaikka Italia siitä luopuikin ja liittyi liittolaisiin.

Heti kun sota puhkesi, kiirehti Italian hallitus antamaan julistuksen, jossa selitti puolueettomuutensa. Julistus perusteltiin m. m. seuraavasti:

1. Kolmiliitto-sopimuksen sisältö kieltää siinä osallisten valtojen ryhtymästä mihinkään omapäisiin toimiin; sama kieltö sisältyy Itävallan ja Italian Balkan-sopimukseen.

2. Kolmiliitto pysyy voimassa ainoastaan puolustus sodan tapahtuessa.

3. Itävalta on ryhtynyt toimenpiteisiinsä Serbiata vastaan, ilman neuvottelua Italian kanssa.

Pääasiallisesti juuri sillä perusteella, että Itävalta alkoi sodan Serbiata vastaan, katsoi Italia ole-

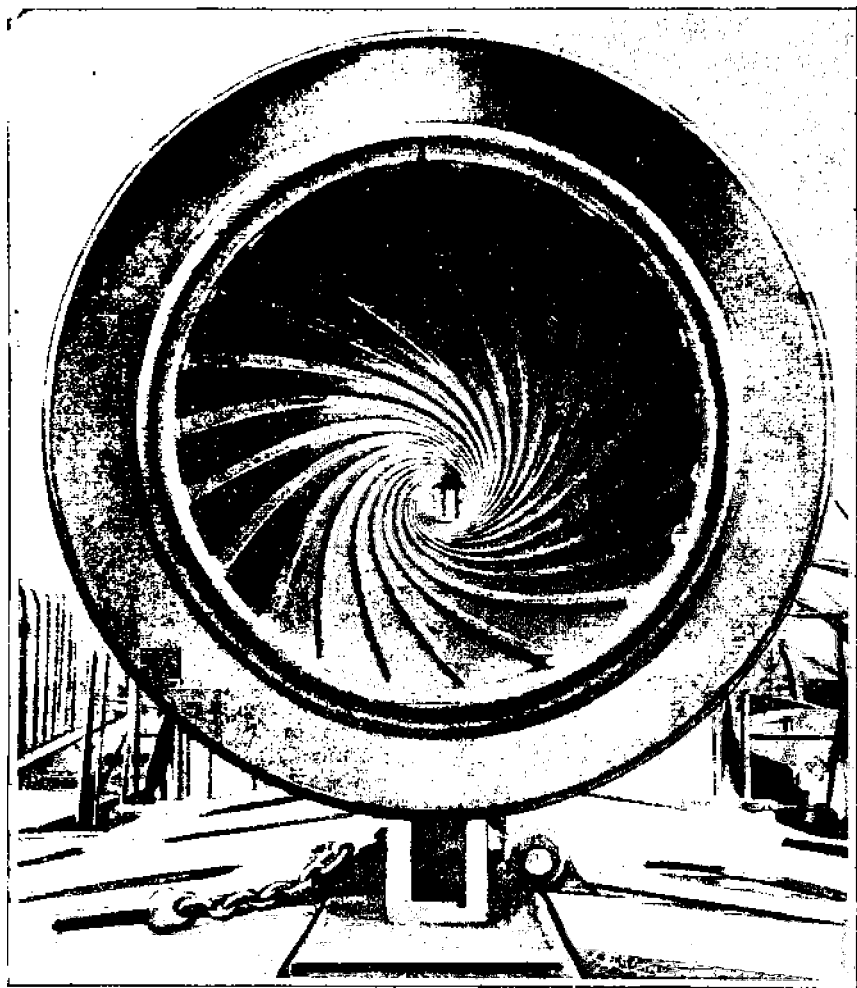
vansa vapaa kolmiliitosta siinä merkityksessä, ettei sen tarvinnut rientää Itävallan avuksi.

Yleensä tämä koko kolmiliittosopimus on hämärän peitossa. Siinä paljastuu niin perin selvästi hallitsevien luokkien salainen diplomatinen vehkeily. Sopimusta ei ole koskaan tehty julkisesti. Kaikki mitä tiedettiin, oli se, että Saksan, Italian ja Itävallan välillä oli "liitto". Sopimuksen täydellistä sisältöä ei itse Italiassakaan tunne muut kuin pääministeri ja ulkomaaministeri. Se on salattu jo toisiltakin ministereiltä. Tämän vuoksi ei koko liitosta ole muuta kuin osittaisia arveluja. Pää tarkoituksena tällä liitolla sen syntyessä, arvellaan olleen, että jos Italiaan tai Saksaan hyökkää Ranska tai joku sen kanssa liitossa oleva maa, niin silloin molemmat maat auttavat toisistaan ja samoin taas, jos Itävaltaan hyökkäävät venäläiset, niin italialaiset ovat velvollisia Itävallaa auttamaan.

Mutta tämä liittohan on luonnonton, sanoimme. Tätä nykyä se onkin. Sillä Italialla ei enää ole pelättävissä Ranskan hyökkäyksiä. Päinvastoin Italian ja Itävallan edut ovat joutuneet mitä suurimpaan ristiriitaan. Etenkin Balkan-kysymyksessä. Molemmat maat haluaisivat siellä laajentaa valtaansa. Samoin taas Italia pelkää Itävaltalaisen Trentin kilpailua italialaisen Venetsian kanssa. Samoin Italia on halukas anastamaan Itävallalta Triesten, Polan, Fiumen, Dalmatsian rannikon, y. m.

Mitenkä tämä liitto sitten on syntynyt? Siihen on omat painavat taloudelliset syynsä. Italian kansallinen yhdistyminen kuningaskunnaksi, kävi maalle raskaaksi. Esim. vuodesta 1861 vuoteen 1871 kohosivat verot 458 miljoonasta 801 miljoonaan ja valtiovelka 2,300

Jättiläiskanuunan suupuoli

13-tuumainen kanuuna katsottuna suusta sisäin. Kanuuna on riihlattu, mikä antaa kuulille suuremman kantavuusvoiman.

miljoonasta 8,300 miljoonaan liireen.

Eikä maan itsenäisyys vieläkään ollut taattua. Etelä- ja keski-Italiassa vallitsi mitä sekasortoisin elämä. Mikään ei ollut turvattua. Paljon piti vielä tehtävän, ennenkuin nuoresta kuningaskunnasta tulisi nykyaikainen valtio.

Kauppa- ja teollisuus oli vasta alkeissaan. Maan sisäinen ja ulkonainen politiikka oli heikkoa. Rahallinen ja taloudellinen asema mitätöntä. Muuta keinoa ei ollut kuin ryhtyä viisaaseen liittopoliittikkaan.

Ranska oli sekä kielellisesti että maantieteellisesti lähinnä. Mutta se olikin kaikilla aloilla Italian kilpailijana. Italian kansallisissa itsenäisyyspuuhissa oli Ranska sotajoukkoineen vastustajana. Kun Garibaldi hyökkäsi Roomaa valloittamaan paavilta, niin lähetettiin Ranskasta paavin avuksi sotajoukkoja. Silloinen Ranskan pääministeri Rouher virallisesti ilmoitti Ranskan parlamentissa, että Ranskan hallitus ei kokaan voi sallia Italian saavan haltuunsa Roomaa. Vakuutteli sitä moneen kertaan. Samoin pohjois-Afrikan rantamista oli Italialla ja Ranskalla keskinäinen kilpailu.

Englanti taas ei silloin vielä paljoakaan perustanut liittolaisista. Se luotti vahvasti saari-asemaansa, jonne kenenkään ei olisi helppoa hyökätä. Ja kun Venäjä taas oli liian kaukana ja Ranska pahimpana vihollisena, ei Italialla ollut muuta jälellä kuin liittyä Saksan ja Itävallan liittolaiseksi. Tämä liitto solmittiin todennäköisesti toukokuussa 1882.

Näin oli asiat alussa. Mutta vähitellen pääsivät Ranska ja Italia parempiin keskinäisiin suhteisiin. Vuonna 1898 sopivat nämä maat yhteisestä kauppasopimuksesta.

Seuraavana vuonna tehtiin sopimus Afrikan ryöstöpolitiikasta. Italia sai Tripoloksen ja Ranska Marokkon. Ja niin oli jo vuonna 1902 Ranskan hallituksella syytä selittää parlamentissa, että missään tapauksessa ei Ranskan tarvitse pelätä hyökkäystä Italian puolelta.

Mutta Italian ja Itävallan "edut" joutuivat yhä suurempaan ristiriitaan. Italian hartaana haluna on rajojensa laajentaminen — Itävallan kustannuksella. Itävallan nykyiseltä liittolaiselta Turkilta, haluaa Italia myös saada alueita "Uuteen Italiaan."

Ja niin harkitsi Italian kapitalistiluokka "edukkaimmaksi" siirtyä kolmiitosta sitä vastaan. Hallitsevan luokan hartaat palvelijat, diplomatit siirsivät nappulansa isäntiensä tahdon mukaisesti.

*

Ihailtavan esimerkin sosialistisesta luokkatietoisuudesta on antanut Italian sosialistipuolue. Vaikka Italian kansan enemmistö saatiin yllytetyksi sokeaan sotakiikoon, vaikka se nukutettiin "kansallisen kunniantunnon" haisevalla moskalla, niin siitä huolimatta sosialistipuolue pienoisena vähemmistönä urheasti taisteli koko ajan sota vastaan. Kun sotakiikko nousi ylimmillään parlamentissa käsiteltäessä sodanjulistamista, niin kylmäverisesti asettui sosialistinen ryhmä yksimielisesti sota vastustamaan.

Italian sosialistipuolue pysyi sosialismin periaatteille uskollisena, vaikka se tiesi, että sotakiiknon ollessa yleisen, puolue todennäköisesti tulee menettämään suuren määrän kannattajiaan, että sosialistiliike Italiassa mahdollisesti joutuu joksikin aikaa lamaannuksiin.

Italian sosialistit tietävät teke-

vänsä oikein, vastustaessaan kapitalistiluokan voitonpyyeteistä taivottelua "Uuden, kansallisen Italian" luomisessa. Tietävät, että jos hetkeksi menettävätkin voimiaan, niin taistelujen, ei veristen,

vaan sitkeän luokkataistelun jälkeen, syntyy kuin syntyykin "Uusi Italia", mutta ei se, mitä kapitalistit haluavat, vaan työläisten Italia. Sosialistinen Italia!

Y. H—n.

Elämän tie

Elämän tie vain tietä on harhain,
varrella sen on pahat ja hyvät.
Monet sen kulkijat meneltyvät,
pirstoiksi kun saa unelma parhain.

Moni, ken matkansa alkavi varhain,
kylväen itämään onnensa jyvät,
tunne ei, että kuilut on syvät
rientäissä lähteille Edenin tarhain.

Siksipä eespäin! Pitkä on matka.
Ennäätä ei jos ei kiireellä jatka.
— Onnessa matkan on määrä.

Me jatkamme, jatkamme voimilla
nuorten,
mutta me näämme harjoilta vuorten
ett' oli suuntamme väärä.

Jussi Raitio.